

MHŞT AZƏRBAYCAN İCMAL HESABAT

2014

ÜMUMİ MƏLUMAT

Mədən Hasilatı üzrə Şəffaflıq Təşəbbüsü (MHŞT) təbii resurslarla zəngin ölkələrdə hasilat sənayesindən daxil olan gəlirlərdə şəffaflıq və hesabatlılığı təşviq edən beynəlxalq standartdır. MHŞT-nin əsası 2002-ci il sentyabr ayında dünya sammitində qoyulmuşdur.

Tətbiq edən ölkələr üçün faydaları

- Gəlirlərin səmərəli idarə edilməsi
- Vətəndaşların məlumatlılığı
- Daha yaxşı idarəetmə
- Yaxşılaşdırılmış investisiya mühiti

01

KƏŞFİYYATDAN NƏQLƏDƏK PROSESİN SXEMİ

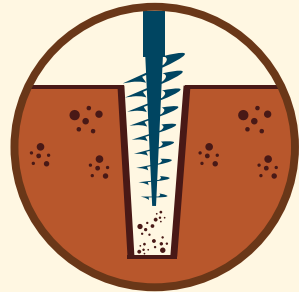
1

KƏŞFİYYAT

2

QAZMA

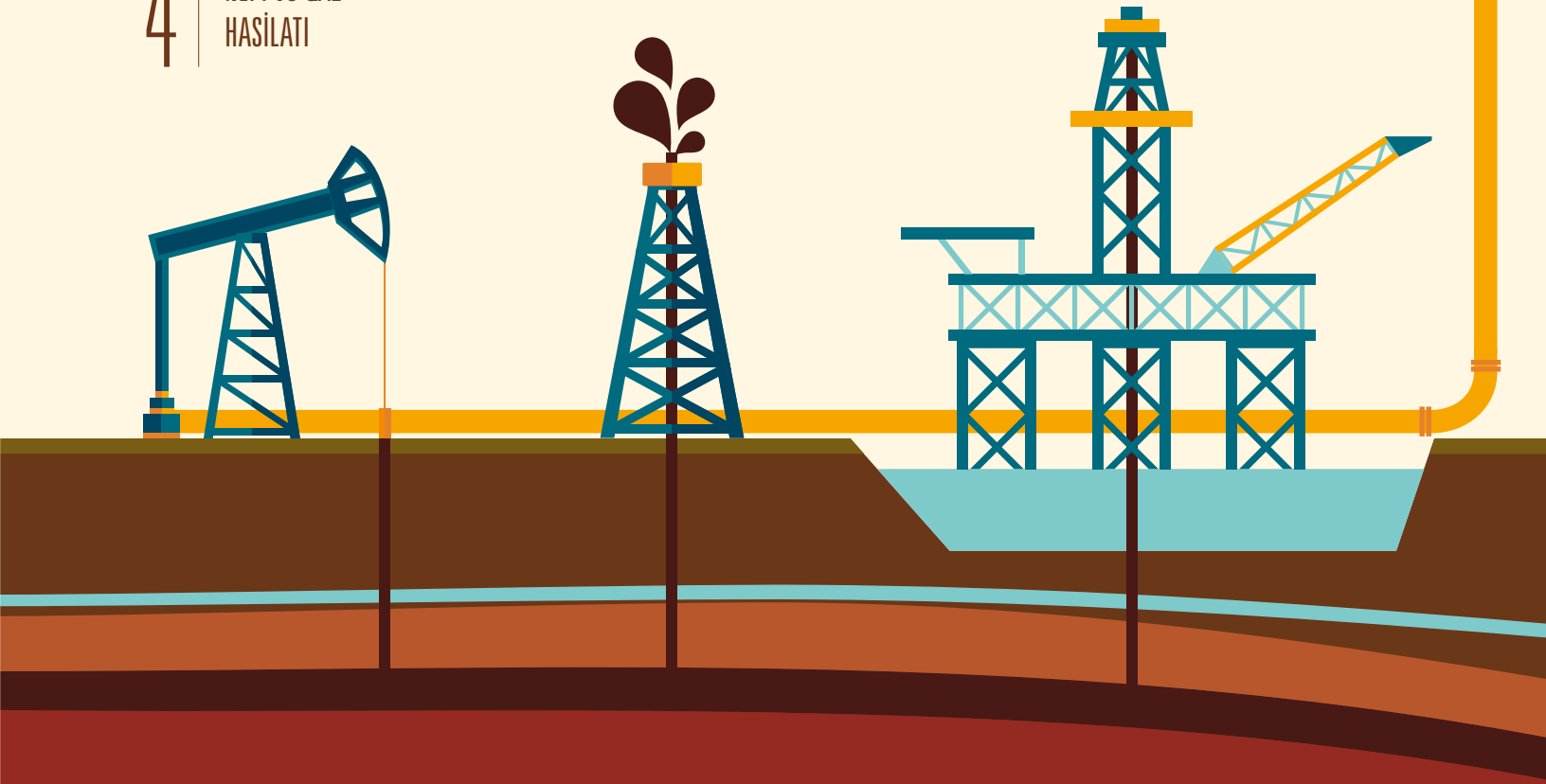
3

YATAQLARININ İŞLƏNMƏSİ
VƏ İSTİSMARI

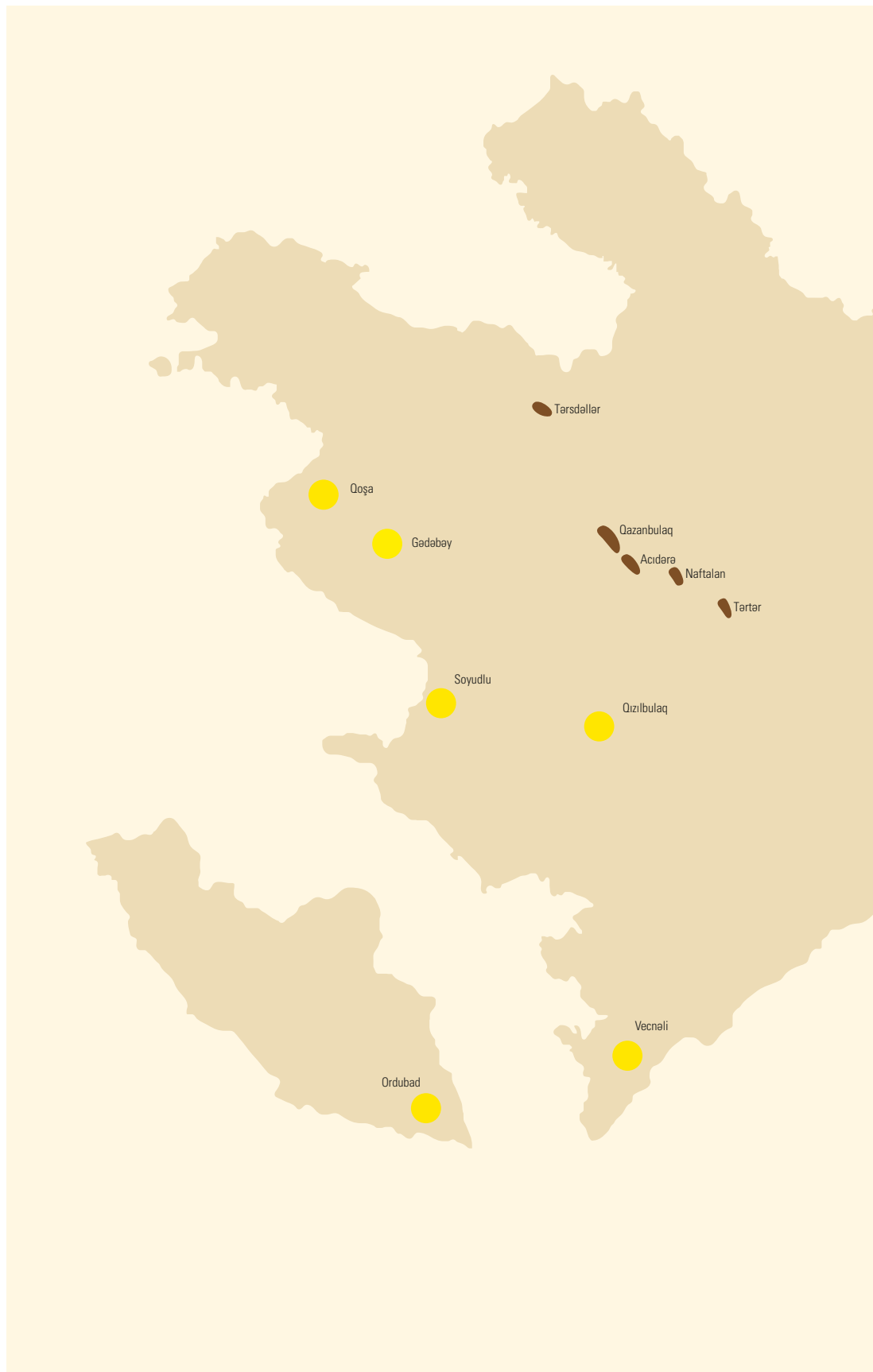
5
NEFT VƏ QAZIN
YİĞİLMƏSİ
VƏ NƏQLİ

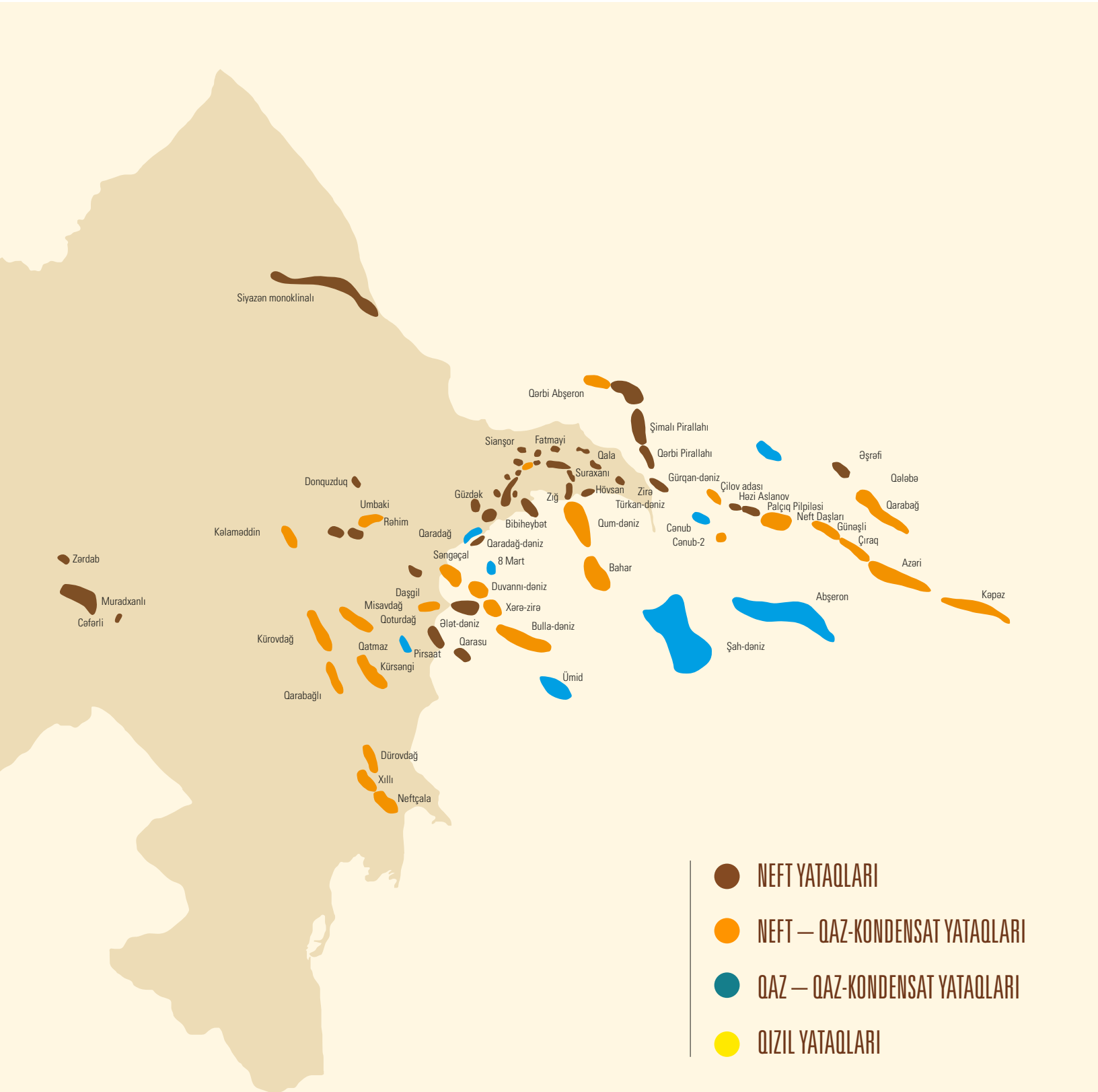

4
NEFT VƏ QAZ
HASİLATI

02

XƏRİTƏ (NEFT, QAZ, QIZIL
VƏ GÜMÜŞ YATAQLARI)

03

BORU KƏMƏRLƏRİNİN XƏRİTƏSİ

- BAKI-TBİLİSİ-CEYHAN NEFT BORU KƏMƏRİ
- BAKI-TBİLİSİ-ƏRZURUM QAZ BORU KƏMƏRİ
- BAKI-SUPSA NEFT BORU KƏMƏRİ
- BAKI-NOVOROSSİYSK NEFT BORU KƏMƏRİ

04

İXRAC EDİLƏN
NEFT VƏ QAZ

23,611.9 min ton
18,404.9 mln ABŞ dolları

1,825.7 min m³
304.7 mln ABŞ dolları

EMAL OLUNMUŞ VƏ YARIMFABRİKAT
HALINDA OLAN GÜMÜŞ
FORMALARINDA

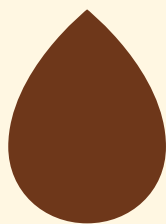

242.3 kq
0.2 mln ABŞ dolları

05

TƏSDİQ EDİLMİŞ NEFT, QAZ,
QIZIL VƏ GÜMÜŞ EHTİYATLARI

NEFT
EHTİYATLARI,
MİLYON BAREL

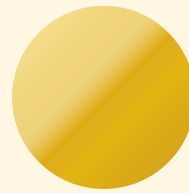
7,000

TƏBİİ QAZ
EHTİYATLARI,
MİLYARD M³

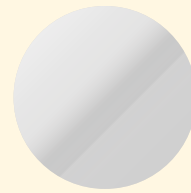
1,300

QIZIL
EHTİYATLARI,
TON

30,2

GÜMÜŞ
EHTİYATLARI,
TON

1,300

AKTİV HPBS-LƏRİN SAYI — 17

HASILAT ŞİRKƏTLƏRİNİN HÖKUMƏTƏ NAĞD PUL VƏSƏİTLƏRİ ŞƏKLİNDƏ ETDİYİ ÖDƏNİŞLƏR

Hasilat sənayesi şirkətləri	Gəlir növü (nağd pul vəsaitləri şəklində)												
	(\$ mln)					(\$ mln)		(AZN mln)		(AZN mln)			
	Neft hasilatı üzrə pul vəsaitləri	Qaz hasilatı üzrə pul vəsaitləri	Bonus	ARDNF-ə nəqliətə tarifi	Akrhesabı ödənişlər	Mənfəət vergisi	Mədən vergisi	ƏDV	Əmlak vergisi	Torpaq vergisi	Qiymət fərqi	Sair vergilər	
Əli-Bayramlı Neft MMC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Abşeron Investment Limited	8.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Azen Oyl Kompani B.V.	-	-	-	-	-	4.7	-	-	-	-	-	-	
Azərbaycan (AÇG) Limited	-	-	-	0.5	-	153.7	-	-	-	-	-	-	
Azərbaycan (Şah Dəniz) Limited	-	60.2	-	-	-	25.7	-	-	-	-	-	-	
Bahar Energy Limited	8.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Binəqədi Oyl Kompani	8.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
BP Eksploreyşn (Azərbaycan) Limited	-	147.0	4.8	-	-	75.8	-	-	-	-	-	-	
BP Eksploreyşn (Kaspian Si) Limited	-	-	-	1.4	-	441.7	-	-	-	-	-	-	
BP Şəfaq-Asiman Limited	-	-	-	-	2.1	-	-	-	-	-	-	-	
Şevron Xəzər, Ltd.	-	-	-	0.4	-	152.2	-	-	-	-	-	-	
CNPC	-	-	-	-	-	3.8	-	-	-	-	-	-	
Commonwealth	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ekson Azərbaycan Limited	-	-	-	0.3	-	104.3	-	-	-	-	-	-	
Focnmeyt Əssets Limited	-	-	-	-	-	3.8	-	-	-	-	-	-	
GDF SUEZ E&P Absheron BV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Inpeks Sausvest Kaspian Si, Ltd.	-	-	-	0.4	-	147.6	-	-	-	-	-	-	
İtoçu Oyl Eksploreyşn (Azərbaycan) Inc.	-	-	-	0.2	-	55.9	-	-	-	-	-	-	
Karasu Development Kompani	-	-	-	-	-	9.4	-	-	-	-	-	-	
Kura Valeey Development Company LTD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Qobustan Neft MMC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lukoil Oversiz Shah Deniz	-	52.3	1.9	-	-	21.5	-	-	-	-	-	-	
Naftiran Intertrade Co (NICO) Limited	-	52.3	1.9	-	-	9.6	-	-	-	-	-	-	
Neftçala Investments Limited	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Novatis Oyl F.Z.E.	15.2	-	-	-	-	8.3	-	-	-	-	-	-	
ONGC Videş Limited	-	-	-	0.1	-	34.6	-	-	-	-	-	-	
R.V. Investment Group Services	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Salyan Neft MMC	-	-	-	-	-	0.7	-	-	-	-	-	-	
SGC Upstream MMC	-	12.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Shirvan Investment Limited	10.2	-	-	-	-	5.8	-	-	-	-	-	-	
Statoil Apsheron A.S	-	-	-	0.3	-	95.8	-	-	-	-	-	-	
Statoil Shah Deniz AS	-	99.6	4.8	-	-	76.0	-	-	-	-	-	-	
Total E & P Abşeron B.V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
TOTAL E & P Azərbaycan B.V.	-	37.0	1.9	-	-	62.6	-	-	-	-	-	-	
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaqlığı	-	-	-	0.3	-	86.9	-	-	-	-	-	-	
Türkiş Petroleum Oversiz Kompani Ltd	-	62.4	1.7	-	-	23.0	-	-	-	-	-	-	
UGE-LANCER PTE.LTD	13.0	-	-	-	-	10.3	-	-	-	-	-	-	
SOCAR	-	-	-	-	-	19.6	112.6	140.7	38.1	10.7	311.7	0.5	
ARDNF	-	-	-	7.5	-	-	-	-	-	-	-	-	
AzGerneft	-	-	-	-	-	3.3	-	-	-	-	-	-	
Ümumi	65.1	523.2	17.0	11.4	2.1	1613.7	22.9	112.6	140.7	38.1	10.7	311.7	0.5

07

HASILAT ŞİRKƏTLƏRİNİN HÖKUMƏTƏ NATURA
ŞƏKLİNDƏ ETDİYİ ÖDƏNİŞLƏR

Hasilat sənayesi şirkətləri	Gəlir növü (natura şəklində)							
	(nemb)	(min m ³)	(min m ³)	(min unsiya)				
	Xam neft	Tabii qaz	Səmt qəzi	Qızıl	Gümüş	Xam metal-qızıl	Xam metal-gümüş	Xam metal-mis
Əli-Bayramlı Neft MMC	-	-	-	-	-	-	-	-
Abşeron Investment Limited	-	-	60,672.0	-	-	-	-	-
Azen Oyl Kompani B.V.	-	-	-	-	-	-	-	-
Azərbaycan (AÇG) Limited	18.7	-	-	-	-	-	-	-
Azərbaycan (Şah Dəniz) Limited	-	-	-	-	-	-	-	-
Bahar Energy Limited	-	27,379.4	7,896.9	-	-	-	-	-
Bineqədi Oyl Kompani	-	-	125.5	-	-	-	-	-
BP Eksploreyşn (Azərbaycan) Limited	-	-	-	-	-	-	-	-
BP Eksploreyşn (Kaspian Si) Limited	57.5	-	2,776,473.3	-	-	-	-	-
BP Şəfaq-Asiman Limited	-	-	-	-	-	-	-	-
Şevron Xəzər, Ltd.	18.1	-	-	-	-	-	-	-
CNPC	-	-	8,152.1	-	-	-	-	-
Commonwealth	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekson Azərbaycan Limited	12.9	-	-	-	-	-	-	-
Focnmeyt Əssets Limited	-	-	8,152.1	-	-	-	-	-
GDF SUEZ E&P Absheron BV	-	-	-	-	-	-	-	-
Inpeks Sausvest Kaspian Si, Ltd.	17.6	-	-	-	-	-	-	-
İtoçu Oyl Eksploreyşn (Azərbaycan) Inc.	6.9	-	-	-	-	-	-	-
Karasu Development Kompani	-	-	-	-	-	-	-	-
Kura Valeey Development Company LTD	-	-	-	-	-	-	-	-
Qobustan Neft MMC	-	-	-	-	-	-	-	-
Lukoil Oversiz Shah Deniz	-	-	-	-	-	-	-	-
Naftiran Intertrade Co (NICO) Limited	-	-	-	-	-	-	-	-
Neftçala Investments Limited	-	-	-	-	-	-	-	-
Novatis Oyl F.Z.E.	-	-	4,783.6	-	-	-	-	-
ONGC Videş Limited	4.4	-	-	-	-	-	-	-
R.V. Investment Group Services	-	-	-	7.7	1.0	0.003	3.2	0.1
Salyan Neft MMC	-	-	16,304.2	-	-	-	-	-
SGC Upstream MMC	-	-	-	-	-	-	-	-
Şirvan Investment Limited	-	-	9,441.9	-	-	-	-	-
Statoil Apsheron A.S	13.8	-	-	-	-	-	-	-
Statoil Shah Deniz AS	-	-	-	-	-	-	-	-
Total E & P Abşeron B.V	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL E & P Azərbaycan B.V.	-	-	-	-	-	-	-	-
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaqlığı	10.9	-	-	-	-	-	-	-
Türkiş Petroleum Oversiz Kompani Ltd	-	-	-	-	-	-	-	-
UGE-LANCER PTE.LTD	-	-	986.2	-	-	-	-	-
SOCAR	-	-	-	-	-	-	-	-
ARDNF	-	-	-	-	-	-	-	-
AzGerneft	-	-	-	-	-	-	-	-
160.8	27,379.4	2,892,987.8	7.7	1.0	0.003	3.2	0.1	

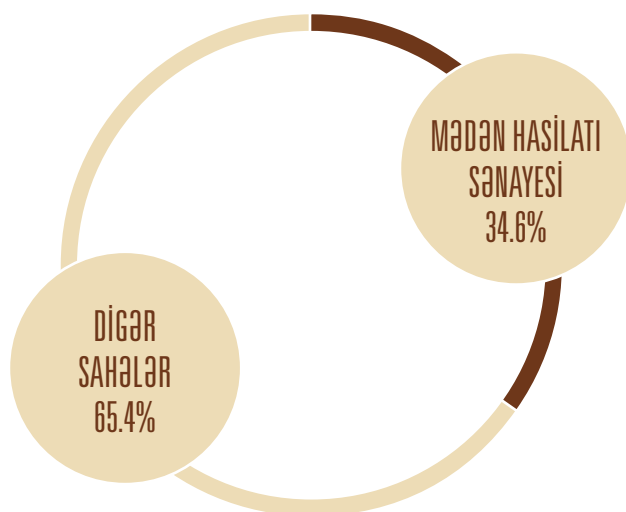
08

ÜMUMİ VƏ
ADAMBAŞINA
DÜŞƏN ÜDM

09

ÜDM-NİN
İSTEHSAL
STRUKTURU

10

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN GƏLİR
VƏ XƏRCLƏRİ

11

NEFT (KONDENSATLAR DAXİL
OLMAQLA) HASİLATI

QURUDA 1 679 MLN TON
DƏNİZDƏ 40 273 MLN TON

QAZ
HASİLATI

SƏMT QAZI 13,945 MİLYON M³
TƏBİİ QAZ 15,610 MİLYON M³

QIZIL HASİLATI, KQ
(ƏSAS
MƏHSULUN
İSTEHSALI)

1,873

GÜMÜŞ HASİLATI,
KQ (ƏSAS
MƏHSULUN
İSTEHSALI)

240

MİS
FİLİZLƏRİ VƏ
KONSENTRANTLAR,
TON (ƏSAS HASİLAT)

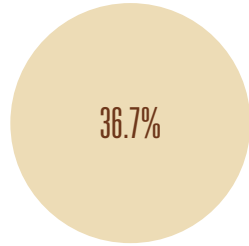
675

ÜMUMİ HASİLATIN HƏCMI

12

MƏŞĞULLUĞUN STRUKTURU

AZƏRBAYCANDA
İQTİSADI FƏAL
ƏHALİ -
4.75 MİLYON
(TƏQRİBİ 50%)

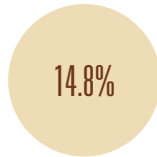
KƏND, MEŞƏ VƏ BALIQCILIQ
TƏSƏRRÜFATI

MƏDƏN HASILATI
SƏNAYESİ — 0.9%

TİKINTİ

TİCARƏT; NƏQLİYYAT
VASİTƏLƏRİNİN TƏMİRİ

DÖVLƏT İDARƏÇİLİYİ VƏ
MÜDAFİƏSİ; SOSIAL TƏMİNAT

TƏHSİL

EMAL SƏNAYESİ

İNSAN SAĞLAMLIĞI VƏ
SOSIAL İŞ FƏALİYYƏTİ

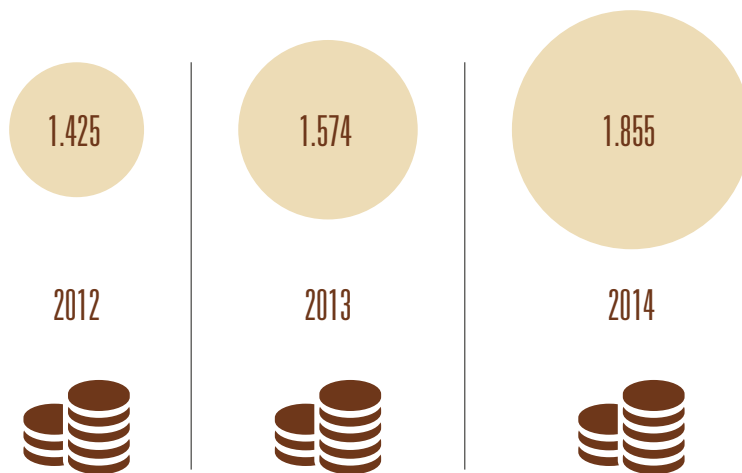

DİGƏR
SAHƏLƏR

13

SOCAR-IN BÜDCƏ ÖDƏNİŞLƏRİ (MLRD MANAT)

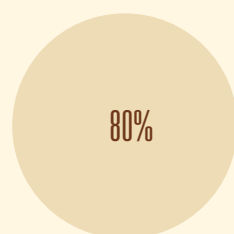

14

NEFT HASILATINDA SOCAR-IN PAYI

SOCAR

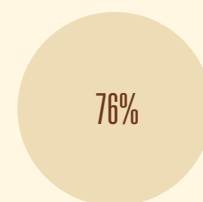
XARİCİ ŞİRKƏTLƏR
BİRGƏ

15

QAZ HASILATINDA SOCAR-IN PAYI

SOCAR

XARİCİ ŞİRKƏTLƏR
BİRGƏ

16

ARDNF GƏLİRLƏRİNİN FORMALAŞMA
MƏNBƏLƏRİ (MLN MANAT)

Mənbələr	Məbləğ (mln manat)
Mənfəət neftinin və qazın satışından daxilolmalar	12,319.8
Vəsaitin idarə olunmasından gəlirlər	387.2
Tranzit haqları üzrə ödənişlər	8.9
Bonus ödənişləri	13.3
Akrhesabi ödənişlər	1.7
Digər gəlirlər və daxilolmalar	0.1
Cəmi	12,731.1

17

ARDNF XƏRCLƏRİNİN BÖLGÜSÜ
(MLN MANAT)

Mənbələr	Məbləğ (mln manat)
Dövlət büdcəsinə transfer	9,337.0
Star neft emalı kompleksinin tikilməsi	223.5
Qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması	300.0
Samur–Abşeron suvarma sistemi	80.2
Neft Fondunun inzibati xərcləri	45.9
Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili	33.5
Bakı–Tbilisi–Qars yeni dəmir yolu	57.1
“Şahdəniz” qaz-kondensat yatağının istismarının ikinci mərhələsi	40.0
Cəmi	10,117.2

2014**Yeni Qarşılıqlı Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır**

10 İyun tarixində Azərbaycanın MHŞT tərəfləri (hökumət, hasilat şirkətləri və QHT Koalisiyası) arasında yeni Qarşılıqlı Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır.

2013**Bakıda "Azərbaycan MHŞT daxilində 10 il Tarixdən yeni pillaya" mövzusunda konfrans keçirilmişdir**

26 Sentyabr tarixində Bakıda "Azərbaycan MHŞT daxilində 10 il Tarixdən yeni pillaya" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilmişdir.

Azərbaycan növbəti iki il üçün Beynəlxalq İdarə Heyətinə yenidən üzv seçildi

2013-cü il 23-24 mayda Sidneydə keçirilən MHŞT üzrə Beynəlxalq Konfransda Azərbaycan İdarə Heyətinə yenidən üzv seçildi.

2012**MHŞT-nin Azərbaycanda tətbiqi üzrə ilk hesabat dərc edildi**

2012-ci il İyunun 29-da MHŞT-nin Azərbaycanda tətbiqi üzrə 2011-ci ili əhatə edən ilk hesabat dərc olunmuşdur. Hesabat MHŞT üzrə 2011-ci ildə Parisdə keçirilmiş 5-ci Beynəlxalq Konfransda qəbul edilmiş MHŞT üzrə qaydalara əsasən dərc edilmişdir.

2011**Azərbaycan növbəti iki il üçün Beynəlxalq İdarə Heyətinə yenidən üzv seçildi**

2011-ci ildə Parisdə keçirilən MHŞT üzrə Beynəlxalq Konfransda Azərbaycan İdarə Heyətinə yenidən üzv seçildi.

2009**Azərbaycanda Çoxtərəfli qrupun təşkili və fəaliyyəti haqqında Razılaşma imzalanmışdır**

Azərbaycanda MHŞT prosesini daha da təkmilləşdirmək, prosesin inkişafı üzərində daha güclü və səmərəli çoxtərəfli nəzarət və idarəetməni təmin etmək niyyəti ilə MHŞT-nin Azərbaycanda tətbiqinə dair ÇQ-nin təşkili və fəaliyyəti haqqında Razılaşma imzalanmış və OAM tərəflərinin hər birindən (MHŞT üzrə Komissiya, xarici və yerli şirkətlər, QHT Koalisiyası) eyni hüquqə malik olan 3 əsas və bir əvəzedici üzvdən ibarət olan ÇQ yaradılmışdır.

Azərbaycanda MHŞT üzrə Beynəlxalq İdarə Heyətinin 10-cu iclası keçirilmişdir

2009-cu il oktyabrın 14-15-də MHŞT üzrə Beynəlxalq İdarə Heyətinin növbəti iclası Bakıda keçirilmişdir.

Azərbaycan Qiymətləndirmədən keçərək ilk "Təmhüquqlü üzv" oldu

2009-cu ilin fevralında Qatərin paytaxtı Doha şəhərində MHŞT üzrə 4-cü beynəlxalq konfransda MHŞT üzrə Beynəlxalq İdarə Heyəti Azərbaycanın MHŞT-nin "Təmhüquqlü üzvü" statusunu təsdiq etdi. Azərbaycana MHŞT prinsip və meyarlarına tam cavab verən ölkə olması və MHŞT-nin tətbiqi sahəsində əldə etdiyi nailiyyətlərə görə "2009-cu il MHŞT mükafatı" təqdim edildi. Ölkəmiz həm də növbəti iki il üçün Beynəlxalq İdarə Heyətinə yenidən üzv seçildi.

2008**Azərbaycan tərəfindən irəli sürülmüş və təqdim edilmiş MHŞT-ni dəstəkləyən qətnamə BMT-nin Baş Assambleyasında yekdilliklə qəbul edildi**

Azərbaycanın şəffaflığın davamlı inkişafda əhəmiyyətli rol oynamasına böyük inamı və MHŞT bəyan edildikdən bəri ölkənin həmin Təşəbbüsdə fəal iştirakı BMT-nin BA-da şəffaflığı dəstəkləyən Qətnamənin irəli sürülməsinə əsas səbəb olmuşdur.

2007**Azərbaycana MHŞT üzrə Namizəd statusu verildi**

MHŞT üzrə ilkin tələblərə cavab verdiyinə görə 2007-ci ilin sentyabrında Oslo da keçirilmiş Beynəlxalq İdarə Heyətinin 3-cü iclasında Azərbaycan MHŞT üzrə "Namizəd" statusunu almışdır.

Dövlət Neft Fondu 2007-ci il BMT-nin Dövlət Qulluğu Mükafatının qalibi oldu

Dövlət Neft Fondu MHŞT-nin tətbiqinə görə "Dövlət xidmətində şəffaflığın, cavabdehliyin və məsuliyyətin artırılması" üzrə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının "Dövlət Qulluğu Mükafatı" ilə təltif edildi.

2006**Azərbaycan Beynəlxalq İdarə Heyətinin üzvü seçildi**

2006-cı ilin oktyabrında Oslo da keçirilmiş MHŞT üzrə 3-cü Beynəlxalq Konfransda MHŞT-nin beynəlxalq səviyyədə idarə etmək və MHŞT prinsip və meyarlarının gələcəkdə tətbiqinə nəzarət etmək məqsədi ilə MHŞT üzrə Beynəlxalq İdarə Heyəti yaradılmışdır. Azərbaycanın MHŞT-nin tətbiqi sahəsində nümayiş etdirdiyi liderliyi nəzərə alınaraq konfransda Azərbaycan yekdilliklə İdarə Heyətinə üzv seçilmiş və bu gündəki Heyətdə təmsil olunur.

Azərbaycanda MHŞT üzrə beynəlxalq konfrans keçirilmişdir

2006-cı il aprelin 6-da isə "MHŞT: pilot ölkələrin təcrübəsi" mövzusunda konfrans keçirilmişdir.

Azərbaycanda MHŞT üzrə BMO-nin toplantısı keçirilmişdir

2006-cı il aprelin 5-də Bakıda MHŞT üzrə BMO-nin toplantısı keçirilmişdir.

2005**Azərbaycan Beynəlxalq Məsləhətçi Qrupun (BMO) üzvü seçildi**

2005-ci ilin martında Londonda keçirilmiş MHŞT üzrə 2-ci Beynəlxalq Konfransda MHŞT üzrə BMO yaradılmışdır. Bu sahədə ilk olması və MHŞT-nin tətbiqində mühüm təcrübə qazanması nəzərə alınaraq, Azərbaycanın təmsil edilməsi məqsədilə ARDNF-nin İcraçı direktoru, Azərbaycan MHŞT üzrə Komissiyasının sədri BMO-nin üzvü seçilmişdir.

Azərbaycan dünyada MHŞT üzrə ilk hesabatı açıqladı

2005-ci il martın 15-də MHŞT üzrə Komissiya müstəqil auditor olan "Deloit and Touç" (Deloitte and Touche) şirkətinin yoxladığı ilk hökumət hesabatlarını açıqladı. Bu sənəd dünyada nəşr olunan bu tipli ilk hesabatdır.

2004**Azərbaycanda MHŞT üzrə Qarşılıqlı Anlaşma Memorandumu (QAM) imzalandı**

Azərbaycan Respublikasında MHŞT-nin tətbiqi məqsədilə 2004-cü il noyabrın 24-də əhəmiyyətli addım atılmışdır. MHŞT üzrə Komissiya, yerli və xarici hasilat şirkətləri və qeyri-hökumət təşkilatlarının Mədən Sənayesində Şəffaflığın Artırılması (MŞSA) Koalisiyası arasında MHŞT-nin Azərbaycanda tətbiqi mexanizminin həyata keçirilməsinə dair Qarşılıqlı Anlaşma Memorandumu (QAM) imzalanmışdır. Bu, dünyada ilk belə sənəddir.

2003**Azərbaycan MHŞT-yə qoşulan pioner ölkə oldu, MHŞT üzrə Hökumət Komissiyası yaradıldı**

Londonda keçirilmiş MHŞT üzrə 1-ci Beynəlxalq Konfransda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan hökumətinin MHŞT-yə qoşulması qərarını və hasilat sənayesində şəffaflığın təmin olunmasına yönəldilmiş beynəlxalq səyləri dəstəklədiyini bəyan etmişdir. Azərbaycan hökumətinin MHŞT-yə qoşulması bəyan edildikdən sonra prezident İlham Əliyev konfransda qəbul edilən öhdəliklərin həyata keçirilməsi üçün MHŞT üzrə idarələrarası komissiya yaradılması haqqında göstəriş vermişdir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13 noyabr 2003-cü il tarixli 224 nömrəli Sərəncamı ilə MHŞT üzrə Hökumət Komissiyası yaradılmışdır.

2002**MHŞT elan edildi**

MHŞT 2002-ci ilin sentyabrında Yohannesburqda Dayanıqlı İnkişaf üzrə Dünya Sammitində bəyan edilmişdir.

